

คู่มือการบริหารจัดการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

โรงพยาบาลมหาสารคาม

ประจำปีงบประมาณ 2563

โรงพยาบาลมหาสารคาม

คำนำ

ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นการคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดกฎหมายและจริยธรรม เมื่อผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีการใช้อำนาจไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในกระบวนการตัดสินใจ และทำให้ละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน โดยเฉพาะผลประโยชน์ของประชาชนต้องเสียหาย คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลมหาสารคาม และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายด้วยความโปร่งใสและเป็นประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง

คู่มือฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 4 ส่วน คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและกรณีตัวอย่าง ช่องทางและขั้นตอนการแจ้งเบาะแส กรณีพบเห็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน โรงพยาบาลมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เจ้าหน้าที่ในสังกัด จะได้ใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ ช่วยตัดสินใจเพื่อให้งานในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมต่อไป

โรงพยาบาลมหาสารคาม

มกราคม 2563

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน 1
- ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน 2
- รูปแบบของการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม 5

ส่วนที่ 2

- แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน 7
- หลักการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน 8
- แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน รูปแบบพฤติกรรมและการกระทำ 9
-

ส่วนที่ 3

- ช่องทางและขั้นตอนการแจ้งเบาะแส 15

ส่วนที่ 4

- แนวปฏิบัติในโรงพยาบาลมหาสารคาม 16

ส่วนที่ 5

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน 18
- คุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย 19

เอกสารอ้างอิง

ส่วนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญและพยายามที่จะแก้ไขและลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ เนื่องจากการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองส่วนรวมและฉุดรั้งการพัฒนาประเทศ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวสู่ความทันสมัย มีระบบบริหารราชการสมัยใหม่ มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ อย่างเช่น องค์กรสหประชาชาติธนาคารโลก และภาคประชาชน ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า คอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ได้ฝังรากลึก และมีแนวโน้มว่ารูปแบบของการทุจริตจะมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น จากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรง เช่น การรับสินบน การทุจริตต่อตำแหน่งราชการ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง มีการเปลี่ยนเป็นรูปแบบทุจริตเชิงนโยบายมากขึ้น มีกระบวนการเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ดังจะเห็นได้จากการทุจริตคอร์รัปชันขนาดใหญ่ในช่วง 20 ปี ที่ผ่านมา สอดคล้องกับผลการประเมินการทุจริตคอร์รัปชันในระดับสากล ที่ดำเนินการโดยองค์กรความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้จัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) เพื่อประเมินสถานการณ์คอร์รัปชันในภูมิภาคต่างๆ ในระดับโลก ผลการประเมินค่าคะแนน CPI ของประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอด คือได้คะแนน 5 – 38 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น 7 ประเภท

❶ การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ

❷ การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ

❸ การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

❹ การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

❺ การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

❻ การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มี ในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

❼ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า 1 สถานะ

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความหมาย “**ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม**” หรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ว่าหมายถึงสถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของ ส่วนรวม หรือส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ ดังนั้น จึงอาจถือได้ว่าการมีพฤติกรรมความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการกระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ เป็นเหตุพื้นฐานของการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ตามมาอีกมากมายในภายหลัง โดยมีปัจจัยอยู่ 3 ประการที่ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่

- ❶ บุคคลดำรงตำแหน่งของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะ
- ❷ เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาแทรกแซงการตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจ
- ❸ เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามความในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงประโยชน์ส่วนบุคคลประโยชน์ส่วนรวมและการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ไว้ดังนี้

ประโยชน์ส่วนบุคคล หมายถึง การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัวญาติ เพื่อนหรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพการทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางทรัพย์สินต่างๆ เป็นต้น

ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ หมายถึง การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตกอยู่ในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นยังได้เข้าไปพิจารณาดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในกิจการของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐ แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้พิจารณา ได้มีประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝงหรือได้นำประโยชน์ส่วนตนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการนำเอาการมีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือการมีผลประโยชน์แอบแฝง หรือการนำความสัมพันธ์ส่วนตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ ตามอำนาจหน้าที่ของการดำเนินงานที่เป็นกิจการส่วนรวมของรัฐ เช่น การบริหารงานภาครัฐ หรือในการ

จัดทำบริการสาธารณะของรัฐแล้ว การพิจารณาดำเนินการดังกล่าวข้างต้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้นำประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ ที่เป็นงานในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐการดำเนินการที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

แนวคิดของนักวิชาการ

ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ 4 ประการ

1

ความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อหน่วยงานหรือองค์กรหรือต่อส่วนรวมแต่ดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนฝูง

2

ผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่างๆ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายของชาติ หน่วยงานราชการ และองค์กรในระดับท้องถิ่น ดังนั้นผลประโยชน์ทับซ้อนจึงมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ไม่กี่ร้อยบาท ไปจนถึงนับหมื่นล้านบาท และในบางกรณีความเสียหายมิได้ปรากฏออกมาในรูปของที่เป็นวัตถุโดยตรง แต่ยังรวมถึงผลประโยชน์มิใช่วัตถุอีกด้วย

3

ผลประโยชน์ทับซ้อนมิได้จำกัดเฉพาะผลประโยชน์ของบุคคลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีอคติในการตัดสินใจหรือดำเนินการ อันมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย เช่น การที่บุคคลดำรงตำแหน่งซ้อนกันในสองหน่วยงานอันก่อให้เกิดการทับทบบทบาทที่ขัดแย้งกัน และมีการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งไปรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

4

“การฉ้อราษฎร์บังหลวง”และ“การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ต่างก็เป็นรูปแบบหนึ่งของผลประโยชน์ทับซ้อนเนื่องจากทั้งสองรูปแบบต่างเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่สำหรับมุ่งตอบสนอง ต่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพรรคพวก

ความขัดแย้ง Conflict

สถานการณ์ที่ขัดกัน ไม่ลงรอยเป็นเหตุการณ์อันเกิดขึ้น เมื่อบุคคลไม่สามารถตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากความไม่ลงรอยกันในเรื่องความคิด แนวทางปฏิบัติหรือผลประโยชน์

ผลประโยชน์ส่วนตัว Private Interest

เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับโดยเห็นว่ามีคุณค่า ที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรามีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ Public Interest

สิ่งใดก็ตามที่ให้ประโยชน์สุขแก่กลุ่มบุคคลทั้งหลายในสังคมผลประโยชน์สาธารณะยังหมายถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิกในสังคม พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตนเสมอ

7 รูปแบบ : ผลประโยชน์ทับซ้อน

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (ACCEPTANCE OF BENEFIT)

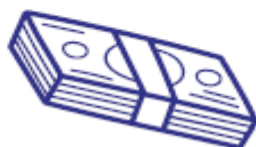
คือ การรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การรับของขวัญมีในรูปแบบ เช่น การลดราคาของ เงินสนับสนุน เงินที่ลูกค้าของหน่วยงานบริจาคให้ การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อผู้รับและทำให้เจ้าหน้าที่ตัดสินใจเอนเอียงในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น

2. การทำธุรกิจกับตนเอง (Self Dealing)

คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเองหรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานตนเอง เช่น มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด

3. การทำงานหลังออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณไปแล้ว (Post Employment)

คือ การทำงานหลังออกจากราชการเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมารับงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง เช่น ลาออกจากหน่วยงานไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจประเภทที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุมกำกับดูแล

4. การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)

คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเองรวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะ ในการที่จะเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชนหรือเป็นเจ้าของเอง ตลอดจนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอก เช่น ตั้งบริษัทดำเนินการธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากต้นสังกัด

5. การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using Employer's Property for Private Usage) เช่น การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว

6. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)

คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางการ นำข้อมูลไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องและแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทราบข้อมูลภายในโครงการตัดถนนจึงบอกญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการเพื่อนำมาขายให้กับราชการในราคาสูง

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barreling)

เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือในบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบสาธารณะในการหาเสียง

ส่วนที่ 2 แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการเข้ามาใช้อำนาจรัฐตามที่กฎหมายต่าง ๆ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำรงตนโดยการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจริยธรรมจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาและเกิดความไว้วางใจในการใช้อำนาจ และทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเกิดความชอบธรรมในการใช้อำนาจ ในการปฏิบัติหน้าที่ และจะทำให้การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดจริยธรรมในการดำรงตน และในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว เช่น การเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการดำเนินกิจการหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ และเมื่อเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม อันมีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการใช้อำนาจและจะเป็นต้นเหตุของการทุจริตต่อไป

การมีประมวลจริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และต่อหน่วยงานของรัฐ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องดำเนินการหรือปฏิบัติงานภายใต้ประมวลจริยธรรม อันเป็นเครื่องมือ ในการกำกับที่มีความสำคัญ การละเมิดจริยธรรมจะเป็นต้นเหตุของการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และหากเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยมีความขัดแย้งกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมแล้วจะก่อให้เกิดการทุจริต หรือเป็นต้นเหตุให้เกิดการทุจริตขึ้นในหน่วยงานนั้น ๆ และจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อประเทศชาติและส่วนรวม

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ให้ความสำคัญกับบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ มีความเป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

4 หลัก

ในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

1. ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ

การทำเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะเป็นหน้าที่หลัก เจ้าหน้าที่ต้องตัดสินใจและให้คำแนะนำภายในกรอบกฎหมาย และนโยบาย จะต้องทำงานในขอบเขตหน้าที่พิจารณาความถูกต้องไม่ให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง รวมถึงความเห็นหรือทัศนคติส่วนบุคคล ปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติลำเอียง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้นแต่ต้องมีจริยธรรมด้วย

2. สนับสนุนความโปร่งใสและพร้อมรับผิด

ต้องเปิดเผยและจัดการที่โปร่งใส นั่นคือเปิดโอกาสให้ตรวจสอบและมีความพร้อมรับผิด มีวิธีการต่างๆสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคลและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

การปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรมและความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่และองค์กร การจัดการต้องอาศัยข้อมูลนำเข้าจากทุกระดับในองค์กร ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบเรื่องการสร้างระบบและนโยบายและเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนมี และต้องจัดการกับเรื่องส่วนตนเพื่อหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อนมากที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยเฉพาะผู้บริหารก็ต้องเป็นแบบอย่างด้วย

4. สร้างวัฒนธรรมองค์กร

ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มิประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น และการสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อตรงต่อหน้าที่ซึ่งต้องอาศัยวิธีการดังนี้

- ให้คำแนะนำและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และการปฏิบัติ รวมถึงการใช้กฎเกณฑ์ที่มีในสภาพแวดล้อมการทำงาน
- ส่งเสริมให้มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยและมีการเสวนาแลกเปลี่ยน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สบายใจในการเปิดเผยและหารือเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในที่ทำงาน
- ป้องกันไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่เจ้าหน้าที่เปิดเผยรั่วไหลเพื่อมิให้มีผู้นำไปใช้ในทางที่ผิด
- ให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและกระบวนการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้รู้สึกเป็นเจ้าของและปฏิบัติตาม

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ รูปแบบของพฤติกรรมหรือการกระทำที่เข้าข่ายของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อน มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1.1 การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง (ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

- ก่อนเข้ามารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลนั้นๆจะต้องเตรียมตัวโดยตรวจสอบตนเอง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ว่าได้มีการดำเนินการใด ๆ บ้าง
- ในขณะที่ตนเองอยู่ ในสถานะของเอกชนที่ได้ทำธุรกิจหรือทำการค้าไว้กับรัฐ โดยจะต้องตรวจสอบการเป็นคู่สัญญากับรัฐ การรับสัมปทานจากรัฐ หรือการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ การถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ หรือการเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนต่าง ๆ ว่า มีหรือไม่อย่างไร และต้องสำรวจกิจการต่าง ๆ ของคู่สมรส รวมถึง การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2 การปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตนในระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ต้องไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ห้ามคู่สมรสมิให้ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไว้ด้วย

1.2.1 การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self Dealing) คือการหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง

แนวทางปฏิบัติ

- ✓ ไม่เรียกรับหรือรับเงิน ทรัพย์สิน สิ่งของหรือประโยชน์อื่นใดจากข้าราชการด้วยกัน เพื่อสัญญาว่าจะให้ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ หรือจากภาคเอกชนเพื่อสัญญาว่าจะได้รับงานจ้าง จัดซื้อสิ่งใดๆ ของหน่วยงาน
- ✓ ไม่เสนอเงิน ทรัพย์สิน สิ่งของ การบริการ หรือประโยชน์ใดๆกับผู้บังคับบัญชา เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิทธิพิเศษ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่
- ✓ ไม่รับคำแนะนำ หรือให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ต้องใช้ความสัมพันธ์พิเศษกับข้าราชการกันเอง หรือบุคคลใด ๆ
- ✓ ไม่เป็นผู้เสนองาน หรือคู่สัญญา การจัดซื้อ/จัดจ้าง กับส่วนราชการที่ตนเองสังกัด
- ✓ ไม่สนับสนุนให้ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง เป็นผู้เสนองาน หรือคู่สัญญา การจัดซื้อ/จัดจ้าง กับส่วนราชการที่ตนเองสังกัด

กรณีตัวอย่าง

- เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเองหรือบริษัทของครอบครัว ด้งานรับเหมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานจัดซื้อคอมพิวเตอร์สำนักงาน จากบริษัทของ ครอบครัวตนเอง
- ผู้บริหารระดับสูง มีอิทธิพลทำให้เกิดการอนุมัติโครงการให้บริษัทต่อสร้างที่ตนเอง ถือหุ้นรับงานจากหน่วยงาน
- เจ้าหน้าที่หน้าห้องผู้บริหาร ถ้ามองผลตอบแทนที่จะได้รับ หากสามารถจูงใจให้ผู้บริหารโยกย้ายท่านไปประจำหน่วยงานที่ท่านต้องการ
- เจ้าหน้าที่ขนส่งเสนอขายประกันอุบัติเหตุ ให้แก่ประชาชนที่มาต่อทะเบียนรถ

1.2.2 การทำงานพิเศษ (Outside Employment of Moonlighting) คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะในการที่จะเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชน หรือเป็นเจ้าของเอง ตลอดจนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอก

แนวทางปฏิบัติ

- ✓ ไม่รับทำงานพิเศษในเวลาราชการ และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ
- ✓ ไม่ใช้ทรัพย์สินของราชการ รวมทั้งเวลา หาประโยชน์ใส่ตนเอง และเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

กรณีตัวอย่าง

- ผลตรวจสอบบัญชีภาครัฐ รับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทต้องถูกตรวจสอบ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการเพื่อให้บริษัทเอกชนที่ว่าจ้างนั้นเกิดความน่าเชื่อถือกว่าบริษัทคู่แข่ง
- ข้าราชการครูที่สอนไม่เต็มที่ในเวลาราชการและต้องการให้นักเรียนไปเรียนพิเศษกับตนนอกเวลาราชการ
- หัวหน้าหน่วยงานใช้รถราชการ ไปประชุมกับผู้ถือหุ้นในบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วน
- นายช่างศิลป์ใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุคของราชการไปทำงานพิเศษในบริษัทรับจ้างออกแบบ

1.2.3 การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางราชการไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยแก่ ญาติ หรือพวกพ้องและแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

แนวทางปฏิบัติ

- ✓ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรักษาความลับของทางราชการ
- ✓ หลีกเลี่ยงการกระทำหน้าที่ที่ส่อไปในทางละเมิดกฎหมาย หรือจริยธรรม

ข้าราชการ

กรณีตัวอย่าง

- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น
- เจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคมทราบสเปกซ์อุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วให้ข้อมูลกับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จักเพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

1.2.4 การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barrelling) คือการที่นักการเมืองพยายามแสวงหาผลประโยชน์ผ่านการผันงบประมาณลงในเขตเลือกตั้งของตนเอง

กรณีตัวอย่าง

- รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอนุมัติโครงการไปลงในเขตพื้นที่เลือกตั้งตนเองเพื่อใช้หาเสียง รวมถึงใส่ชื่อตนเอง ในฐานะรัฐมนตรี ส.ส. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน สาธารณะ เช่น ถนน ที่พักรถประจำทาง อ่างเก็บน้ำสวนสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองของตนเอง
- การใช้งบประมาณในการหาเสียง

1.3 การดำเนินกิจการในภายหลังที่พ้นจากตำแหน่ง

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามมาตรา ๑๐๐ ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินกิจการนั้นต่อไปอีกเป็นเวลา ๒ ปีนับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนั้นๆ แล้ว ทั้งนี้ได้ห้ามการดำเนินกิจการของคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

1.3.1 การทำงานหลังเกษียณ (Post – employment) คือการไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมาทำงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

แนวทางปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เพียงทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐกิจ หลังพ้นตำแหน่งหน้าที่ราชการ

กรณีตัวอย่าง

- ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยงานด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพออกจากราชการไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา

● เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐปลดเกษียณแล้วใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน รับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะทำการติดต่อกับหน่วยงานได้อย่างราบรื่น

๒. กรณีการรับของขวัญหรือผลประโยชน์

คือ สิ่งใดๆ หรือบริการใดๆ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับที่นอกเหนือจากเงินเดือน รายได้และผลประโยชน์จากการจ้างงานของราชการปกติ ซึ่งของขวัญและผลประโยชน์นั้นสามารถตีราคาเป็นเงิน หรืออาจไม่สามารถตีราคาได้ในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ ท่านควรพิจารณาตอบคำถาม ๓ ข้อนี้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้น ๆ คือ

๒.๑ เราควรรับหรือไม่: ตามหลักการทางจริยธรรม แม้ว่าเราไม่ควรรับ แต่มีหลายโอกาสที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตาม มีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมที่จะรับอย่างยิ่ง ดังนี้

1) ถ้าเป็นการให้เงิน ท่านต้องปฏิเสธ ไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆ หรือการรับเงินสด หรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้เช่น หุ่น พันทบัตร หรือ ล็อตเตอรี่ ฯลฯ ล้วนเข้าข่ายการรับสินบน และเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนทั้งสิ้น

2) ทั้งนี้ หากได้รับการเสนอสิ่งใดๆ นอกเหนือจากเงิน สิ่งที่เราควรนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจคือให้พิจารณาว่าทำไมเขาจึงเสนอของขวัญหรือผลประโยชน์ดังกล่าวให้เราและการเสนอของดังกล่าวนี้มีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตนหรือไม่ หรือควรพิจารณาบนหลักการปฏิบัติงานในภาครัฐที่อยู่บนพื้นฐานว่าการกระทำและการตัดสินใจใดๆ จะต้องกระทำด้วยความเป็นกลาง ปราศจากการมีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการและปกป้องผลประโยชน์ของสังคมไทยโดยรวม ดังนั้น องค์กรหรือบุคคลใด ๆ ไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบ ผลประโยชน์ให้กับองค์กรของตนหรือตนเอง เหนือองค์กรหรือบุคคลอื่น ทำให้สั่นคลอนความเชื่อถือไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อรัฐ และทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

๒.๒ เราควรรายงานการรับหรือไม่: ท่านควรมีแนวทางพิจารณา ดังนี้

1) ของขวัญทั้งหมดที่มีค่าทางประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรม เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็ก แต่ก็ถือว่าของขวัญนั้นๆ เป็นทรัพย์สินขององค์กร ไม่ว่าจะมียาตราเท่าใด

2) ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าน้อยกว่า ๓,๐๐๐ บาท ไม่ต้องรายงานหรืออาจเก็บเป็นของตนเองได้ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓

3) ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้

4) ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท และเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องรับ ให้องค์กรโดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจว่าสมควรให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่

5) ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์มีค่าทางการตลาดมากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะหรือตามความเหมาะสม องค์กรอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญ ในการย้ายหน่วยงาน ขณะดำรงตำแหน่งเดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการหรือลาออกจากงาน เป็นต้น

6) ถ้าในปีงบประมาณใดๆ คุณค่ารวมของของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียวในกลุ่มเดียวกัน หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์กันหลายๆครั้ง เมื่อรวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

7) ถ้าในปีงบประมาณใดๆได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้รับบริการ แม้จะต่างคนต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดีแต่เมื่อรวมกันแล้วมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น

8) ของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ (ประชาชน และองค์กรเอกชน) ที่ได้อย่างสม่ำเสมอ บ่อยครั้ง อาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือนก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบ และคาดหวังว่าจะได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์เมื่อมีผู้มารับบริการ ควรปฏิเสธการรับ

9) เงินสดหรือสิ่งใดที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ต้องปฏิเสธไม่รับ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ

๒.๓ เราสามารถเก็บไว้เป็นของตนเองได้หรือไม่

1) ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เอง หากของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นมีค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

2) หากมีราคาทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ – ๑๕,๐๐๐ บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ๆ จะเก็บไว้เองได้หรือไม่

3) หากราคามากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการและส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

กรณีตัวอย่าง

- บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่า 1 บาท แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเร่งรัดให้ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ให้กับบริษัทนั้นเป็นพิเศษ โดยเจ้าหน้าที่ได้ลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่น ๆ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับของขวัญจากผู้บริหารบริษัทเอกชน จึงช่วยเหลือลูกของผู้บริหารคนนั้นให้ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

- บริษัทขายเครื่องมือวิทยาศาสตร์เชิญท่านไปศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศและท่านเป็นผู้มีหน้าที่กำหนดสเปคเครื่องมือที่หน่วยงานจะจัดซื้อ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ผู้พบเห็นอาจสรุปว่าท่านกำหนดสเปคเครื่องมือที่เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทแห่งนี้ ดังนั้น จึงควรปฏิเสธ

- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบน้ำหนักรถยนต์รับค่าตอบแทน จำนวน 27 ครั้ง เป็นเงินรวมหนึ่งแสนหนึ่งพันบาทถ้วน เพื่อให้การอนุญาตรถบรรทุกที่บรรทุกสินค้าที่มีน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด กรณีเช่นนี้ นอกจากจะเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ผิดวินัยไล่ออกจากราชการแล้ว ยังมีโทษทางอาญาแผ่นดินด้วย

๓. กรณีต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เอื้อต่อการทำธุรกิจกับตัวเอง

ท่านควรปฏิบัติงานด้วยความกล้าหาญ ยึดมั่นความถูกต้องดีงามและชอบธรรม ปฏิบัติงานโดยไม่ยอมโอนอ่อนผ่อนตามอิทธิพลหรือเอื้อประโยชน์ใดๆ ให้กับบริษัทรายใดรายหนึ่ง แต่ให้ยึดการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของกระบวนการ อย่างรอบคอบและเคร่งครัด และหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เข้าข่ายการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งหาประโยชน์ให้กับธุรกิจของครอบครัวหรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจที่ไม่สุจริต หรือเอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

กรณีตัวอย่าง

- เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเองหรือบริษัทของครอบครัว ได้งานรับเหมาจากรัฐหรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานจัดซื้อคอมพิวเตอร์สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเอง
- ผู้บริหารระดับสูงมีอิทธิพลทำให้เกิดการอนุมัติโครงการให้บริษัทต่อสร้างที่ดินเองถือหุ้นรับงานจากหน่วยงาน
- เจ้าหน้าที่หน้าห้องผู้บริหาร ถามเรื่องผลตอบแทนที่จะได้รับ หากสามารถจูงใจให้ผู้บริหารโยกย้ายท่านไปประจำหน่วยงานที่ท่านต้องการ
- เจ้าหน้าที่ขนส่ง เสนอขายประกันอุบัติเหตุ ให้แก่ประชาชนที่มาต่อทะเบียนรถ

4. โทษของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

การมีพฤติกรรมใดๆ ก็ตามที่เข้าข่ายประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน หรือมีพฤติกรรมที่พร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ย่อมส่งผลให้ถูกลงโทษ ตักเตือน ตัดเงินเดือนจนกระทั่งถึงไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน นอกจากนั้นหากพฤติกรรมนั้นๆ เข้าข่ายการรับสินบน ฉ้อฉลทุจริต และสามารถพิสูจน์ได้ว่าข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นๆ มีการรับผลประโยชน์ทับซ้อนหรือ เข้าข่ายการมีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรม ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออก โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดบทสรุป ความเชื่อถือไว้วางใจ

และจริยธรรมเป็นรากฐานของการบริหารภาครัฐที่ดีเมื่อท่านเป็นข้าราชการและหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ว่าจะสังกัดหน่วยงานใด ท่านถูกคาดหวังให้ปฏิบัติหน้าที่และตัดสินใจโดยปราศจากอคติ ท่านถูกคาดหวังไม่ให้แสวงหารางวัลหรือผลประโยชน์ในรูปแบบใด ๆ นอกเหนือจากเงินเดือนและผลประโยชน์ที่รัฐจัดให้ แม้ว่านโยบายของหน่วยงานหลายแห่งจะอนุญาตให้รับของขวัญได้ซึ่งถือว่าเป็นของที่ระลึกในโอกาสที่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามควรมีขอบเขตในการรับเสมอ การฝ่าฝืนขอบเขตด้วยการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม จะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการทุจริต และทำลายชื่อเสียงของท่านรวมทั้งองค์กรของท่านเอง

หากท่าน...พบเห็นและประสบกับปัญหา ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม

เกิดขึ้นกับตัวเอง ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่าส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียผลประโยชน์ ควรหลีกเลี่ยง เช่น หากท่านเป็นกรรมการพิจารณาจัดจ้างหรือพิจารณาความดีความชอบของบุคคลใกล้ชิด ท่านก็ควรถอนตัว จากการเป็นกรรมการหรืองดออกเสียง เนื่องจากการตัดสินใจอาจมีผลทำให้การพิจารณาเียงเบน แต่หากเป็นเพียงคนรู้จักธรรมดา ท่านควรประกาศให้ทราบว่าท่านรู้จักกับบุคคลนั้น ต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของท่านและเพื่อความโปร่งใส

เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานหรือคนใกล้ชิด ควรให้คำแนะนำด้วยการอธิบายถึงผลหรือโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งแนะนำวิธีการเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 ช่องทางและขั้นตอนการแจ้งเบาะแส

กรณีพบเห็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การแจ้งเบาะแส เมื่อพบเห็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อน เมื่อพบเห็นหรือประสบปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่เรียกว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน ควรดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ เมื่อเกิดขึ้นกับตัวเอง ควรพิจารณาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวม เสียประโยชน์ท่านควรหลีกเลี่ยง เช่น หากท่านเป็นคณะกรรมการพิจารณาจัดจ้าง หรือพิจารณาความดีความชอบของบุคคลใกล้ชิด ท่านควรถอนตัวจากการเป็นคณะกรรมการฯ หรือ งดออกเสียง เนื่องจากการตัดสินใจของท่านอาจส่งผลให้การพิจารณาเกิดความเียงเบน แต่หากเป็นคนรู้จักกันธรรมดา ท่านควรประกาศให้ทราบว่าท่านรู้จักบุคคลนั้นต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของท่านและเพื่อความโปร่งใสด้วย

๑.๒ เมื่อเกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานหรือคนใกล้ชิด ท่านควรให้คำแนะนำด้วยการอธิบายให้เข้าใจถึงกรณีต่างๆ และผลหรือโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งแนะนำ วิธีการป้องกัน เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ หากท่านพบเห็นและมีหลักฐานที่ทำให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต และปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ส่วนรวม ท่านสามารถประสานเพื่อให้ข้อมูลกับหน่วยงาน ดังต่อไปนี้ หน่วยงานต้นสังกัดของผู้กระทำผิด/สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน /ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย/ศาลปกครอง/สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)/มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด/สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ กรณีข้อสงสัยหรือทักท้วงว่ามีการกระทำที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เมื่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสงสัยว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติการใด ในฐานะส่วนตัวจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ ในความรับผิดชอบของหน้าที่ให้ข้าราชการยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาเมื่อผ่านกระบวนการวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ปฏิบัติตามนั้น

ส่วนที่ 4 แนวปฏิบัติในโรงพยาบาลมหาสารคาม

โรงพยาบาลมหาสารคาม ได้จัดทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่รัฐกระทำผิดวินัยที่เป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ(Agenda Based)๔ มาตรการสำคัญ คือ (๑) มาตรการจัดหาพัสดุ (๒) มาตรการการใช้รถราชการ (๓) มาตรการการเบิกค่าตอบแทน (๔) มาตรการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษา ดูงาน ประชุม และสัมมนา และได้ออกประกาศเพื่อให้บุคลากรของทุกหน่วยงานในสังกัดโรงพยาบาลมหาสารคาม ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. มาตรการจัดหาพัสดุ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- มีกระบวนการประชาสัมพันธ์ หรือประกาศการจัดซื้อ-จัดจ้าง หรือจัดหาพัสดุตามโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ก่อนดำเนินการจัดหาทั้งในหน่วยงาน หรือสื่อสารต่างๆให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ พ.ศ.๒๕๕๙ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- มีการตรวจรับ ตรวจสอบ และส่งมอบพัสดุต่างๆให้เป็นไปตามจำนวนหรือปริมาณและคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์โครงการฯ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆอย่างเหมาะสม
- มีกระบวนการป้องกัน ตรวจสอบ และดำเนินการการมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือมีเอื้อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ กับผู้รับจ้าง ผู้ขาย และ/หรือ ผู้มีความเกี่ยวข้องในประโยชน์ดังกล่าว

๒. มาตรการการใช้รถราชการ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- การใช้รถราชการหรือรถส่วนกลาง ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.๒๕๒๓ และแก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้ การเก็บรักษา การซ่อมบำรุงรถส่วนกลางและรถรับรอง พ.ศ.๒๕๒๖ โดยเคร่งครัด
- การเก็บรักษารถราชการ ให้เก็บในสถานที่เก็บ หรือบริเวณของส่วนราชการเท่านั้น หากมีเหตุจำเป็นไม่มีสถานที่เก็บที่ปลอดภัย หรือมีราชการจำเป็นและเร่งด่วน ให้ทำบันทึกขออนุญาตหัวหน้าส่วนราชการเป็นการชั่วคราว หรือเป็นครั้งคราว
- ห้ามข้าราชการหรือบุคลากรนำรถราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว หรือให้บุคคลอื่นนำไปใช้ทั้งในเวลาราชการ และนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะสถานที่ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ
- ให้ผู้บังคับบัญชา กำกับ ดูแล ตรวจสอบ การใช้รถ การเบิกจ่ายค่าเชื้อเพลิง ค่าซ่อมบำรุง โดยมีกระบวนการตรวจสอบ รับรอง และดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด

๓. มาตรการการเบิกจ่ายค่าตอบแทน โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- ให้จัดทำคู่มือมาตรฐาน และกระบวนการปฏิบัติงานในหน่วยงาน/กลุ่มงานต่างๆในสังกัด โรงพยาบาลมหาสารคาม ให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายค่าตอบแทนต่างๆ
- ให้หน่วยงานมีการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และรับรองการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเงื่อนไข และเป้าประสงค์ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนต่างๆ ตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข และระเบียบการเบิกจ่าย ค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง และชัดเจน
- ให้มีการกำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อใช้ ประกอบในการบริหารจัดการ และการพัฒนามาตรการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

๔. มาตรการจัดทำโครงการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนาต่างๆให้มีเป้าหมายและ รายละเอียดการดำเนินงานฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา ที่สอดคล้องการแก้ปัญหาและพัฒนางานของ หน่วยงานหรือองค์กรอย่างชัดเจน
- การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ จะต้องเป็นไปตามผลการดำเนินงานที่เป็นจริงทั้งด้านกิจกรรมฯ จำนวนผู้เข้าอบรมฯระยะเวลาและการจัดการต่างๆที่สอดคล้องและเป็นตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- จัดให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม สรุปประเมินผลและรายงาน การดำเนินโครงการฯ โดยมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหน่วยงานและภายนอกทุกโครงการ
- ให้ทุกกลุ่มงานในสังกัดโรงพยาบาลมหาสารคาม และหน่วยงานในสังกัด พัฒนาระบบกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือ ประชาชน และช่องทางการสื่อสาร ร้องเรียนปัญหา เพื่อการป้องกันการทุจริต และการกระทำผิดวินัย ตาม มาตรการในประกาศนี้ พร้อมสรุปรายงานผลการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัด และหน่วยงานในสังกัด ต่อ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ปีละสองครั้ง

ส่วนที่ 5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน

❶ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

❷ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

❸ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2544

❹ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การเรียไของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

❺ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

เมื่อมีหลักฐานที่ทำให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง และทำให้ประโยชน์ส่วนรวมเสียหายสามารถประสานเพื่อให้ข้อมูลกับหน่วยงาน ต่อไปนี้

- หน่วยงานที่ต้นสังกัดของผู้กระทำความผิด
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย
- ศาลปกครอง
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด
- สำนักงานกองทุนสื่อประชาสัมพันธ์ค่านิยม (สปต.)

คุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย

ร่วมสร้างสังคมคุณธรรม

พอเพียง

ความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง
มีเหตุมีผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ
มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง
สังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท
สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

สุจริต

หมายถึง ความซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่น ยืนหยัด
ในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมทั้งปวง
กล้าปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรง ไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่น
ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

วินัย

การยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ทั้งวินัย
ต่อตนเองในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า
วินัยต่อองค์กร สังคมปฏิบัติตามจริยธรรม
จรรยาบรรณ และเคารพต่อกฎหมาย

จิตอาสา

หมายถึง เป็นการผู้ที่ใส่ใจต่อสังคมสาธารณะหรืออาสาลงมือทำ
อันมิใช่หน้าที่ของตน ด้วยความรัก ความสามัคคี เพื่อประโยชน์
ของผู้อื่น ของสังคมและของประเทศชาติ โดยมีได้หวังผลตอบแทน
เอื้ออาทรต่อคนร่วมสังคมทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงาน ก.พ. (2554) คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
- สำนักงาน ก.พ. (2554) คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับข้าราชการ
- สำนักงาน ก.พ. (2550) ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
- สำนักงาน ก.พ. (2552) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
- อุทิศ บัวศรี (2560) เอกสารประกอบการบรรยาย การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนด้านการบริหารพัสดุ
- คณะกรรมการ ป.ป.ช. (2560) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560 – 2564)
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2555) คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อบำบัดและดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมตามมาตรา 100 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554
- ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับ
- ททรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2544
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การเรียไของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544